

Innehållsförteckning

KAPITEL 1

Flytten

KAPITEL 2

Hemma i Lui

KAPITEL 3

Marknaden

KAPITEL 4

Sjukhus

KAPITEL 5

Förskola

KAPITEL 6

Skola

KAPITEL 7

Idrott

KAPITEL 8

Hantverk

KAPITEL 9

Natur

KAPITEL 10

Klimat

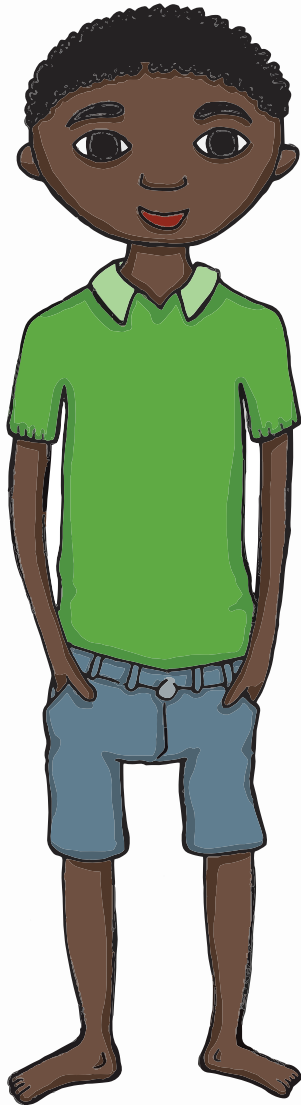
KAPITEL 11

Kyrkan

KAPITEL 12

Festen

Inledning

TABAN BERÄTTAR

Nu ska ni få följa med till Lui som ligger i ett land som heter Sydsudan, det är ganska långt från Sverige. I Sydsudan är det alltid varmt, fast ibland regnar det jättemycket. Innan var det krig och då fick vi bo långt iväg men när kriget tog slut kunde vi flytta hem.

Vi är många barn som bor i Lui, så man har alltid någon att leka eller prata med och man behöver aldrig gå ensam till skolan.

Det kostar pengar att gå i skolan och man måste köpa skoluniform, skrivbok och penna.

När vi inte är i skolan, hjälper vi till hemma, spelar fotboll, leker, sjunger och dansar.

De här berättelserna kommer att handla om mig, Taban, min familj och andra som bor i Lui.

Allra mest handlar det om mig, mina systrar Bukala och Nami och min bästa kompis Bennet och hans syskon. Lillibeth är Bennets storsyster. Hon är två år äldre än jag men vi går ändå i samma klass för Lillibeths familj bodde kvar i Lui när det var krig och då fick hon inte gå i skolan.

Jag är så glad att Lillibeth går i min klass. Hon är bäst i klassen och faktiskt jätteduktig på att spela fotboll! När jag blir stor ska jag bli vakt för jag är bra på att döda spindlar, ormar och skorpioner och inte alls rädd som mina småsyskon är. En gång blev min lillasyster biten av en spindel och vi fick åka till sjukhuset så hon kunde få en spruta. Det är tur att det finns sjukhus i Lui! När jag blir vakt ska jag också hålla ordning och se till att ingen bråkar och slåss. Lillibeths mamma är barnmorska och det vill Lillibeth också bli för hon tycker så mycket om bebisar. Vill ni veta mer om oss och Lui? Ok häng med ...

BAKGRUND TILL MATERIALET

Lunds stift har haft en vänskapsrelation med Lui stiftet i Sydsudan i snart 20 år. Ett nätverk av vänförsamlingar finns i Lunds stift och bland dessa efterlystes ett barnmaterial. Fem pedagoger tog på sig uppdraget. I november 2013 gjordes en studieresa för att samla fakta till detta material.

Gruppen har bestått av Elsa Foisack, Eva Andersson, Fia Steimer, Kent Karlsson och Madeleine Anderberg. Tillsammans har vi erfarenhet från förskola, grundskola, arbete i församlingar, lärarutbildning och folkbildning.

Vi vill rikta vårt varma tack till alla som gjort det möjligt att genomföra detta arbete. Speciellt tack till biskop Stephen Dokolo och hans hustru Lillian. Marcel Salinder, informatör på Lunds stiftskansli, Marie Körner, internationell stiftsadjunkt, Karin Sundmark, Lunds stiftskansli och Tipei Marazanye, musiker.

Tack för ekonomiskt stöd från Lunds Missionssällskap och Svenska kyrkans internationella arbete.

FAKTA

Symboler och färger i materialet.

Varje kapitel har fått en egen färg och symbol.

I varje kapitel finns:

1. Berättelse som något av barnen Taban, Bukala eller Nami berättar.
2. Faktadel kring det som berättats.
3. Tipsdel med förslag på samtal och aktiviteter.
4. Resursdel med foton, videonuttag och en resväska med saker som finns att låna från Sensus.

Materialet är tänkt som en plocklåda där man plockar ut det som passar för den grupp man har. Följande kapitel finns:

1 Flytten

2 Hemma i Lui

3 Marknaden

4 Sjukhuset

5 Förskolan

6 Skolan

7 Idrott

8 Hantverk

9 Natur

10 Klimat

11 Kyrkan

12 Festen

PRESENTATION AV FAMILJERNA I BERÄTTELSENA

P = Primary school som motsvarar vår grundskola, och har 8 årskurser. Eleverna börjar normalt vid 6 års ålder men i klasserna kan åldrarna skifta mycket. Detta beror på att någon fått gå om en/ett par årskurser eller någon inte börjat skolan förrän senare. Inom () står vad namnet betyder i de fall vi vet det.

Familjen

Pappa **Lubani** (Gud har skapat) 49 år har tidigare arbetat som skomakare men är nu snickare.

Mamma **Oboywa** (midnatt) 44 år har fött 7 barn. (En son dog som liten, skulle varit 20 år).

Disi (Chef) 22 år, bor i Juba.

Odrande (får en son heta om man haft ett barn som dött tidigare) 18 år.

Buywa (det regnade när hon föddes) 12 år går i P6 i Lunjini school.

Taban (trött) 10 år, går i P4 i Lunjini school.

Bukala, 6 år, går i P1b (förberedande klass) i Lunjini school.

Nami, 4 år, går i förskola i Lui katedral.

Familjen bor tillsammans med pappas bror **John**, hans två barn samt mormor **Rachel**.

1: FLYTTEN

2: HEMMA I LUI

3: MARKNADEN

4: SJUKHUSET

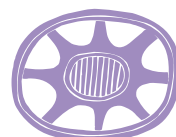
5: FÖRSKOLAN

6: SKOLAN

7: IDROTT

8: HANTVERK

9: NATUR

10: KLIMAT

11: KYRKAN

12: FESTEN

Grannfamiljen

Pappa Darius, 35 år, jobbar på ett bygge i Juba.

Mamma Agnes, 33 år, arbetar som barnmorska i Kediba.

Lillibeth 12 år, går i P4, samma klass som Taban. Har fått gå om någon årskurs.

Bennet, 9 år går i P3.

Poni, 6 år går i förskola i Lui katedral.

Grannfamiljens barn bor med mosters familj som består av morbror Isak som är pastor/ mekaniker och moster Joy som ha ett stånd på marknaden med symaskin samt deras fem barn. Pappa Darius och Mamma Agnes kommer bara hem ibland eftersom deras arbete är långt borta.

TIPSSIDAN

Barnkonventionen

De första 41 artiklarna i barnkonventionen, de så kallade sakartiklarna slår fast vilka rättigheter varje barn ska ha och de ska läsas som en helhet. Fyra av sakartiklarna är vägledande för hur helheten ska tolkas och kallas för de fyra huvudprinciperna.

Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde.

Artikel 3: Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barnet.

Artikel 6: Varje barn har rätt att överleva och utvecklas.

Artikel 12: Varje barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne.

För varje kapitel föreslår vi någon av barnkonventionens övriga sakartiklar att samtala utifrån. I TIPS 1 finns förslag på samtal med anknytning till berättelsen i kapitlet.

Referenser

Konventionen om barnets rättigheter inklusive Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige. Beställ eller ladda ner från www.regeringen.se eller www.barnombudsmannen.se.

Handbok för barnkonsekvens-analyser i Svenska kyrkan. Beställ eller ladda ner från www.svenskakyrkan.se/barnkonsekvensanalys

Grundkänslor

Berättelserna anknyter till de fyra grundkänslorna glad, arg, ledsen och rädd. I varje kapitel finns förslag till samtal utifrån de olika känslorna i TIPS 1. För de som vill fördjupa arbetet kring känslor kommer här några förslag.

Maria-Pia Gottberg har skrivit boken *Social och emotionell träning för alla barn – en praktisk handbok för skolan, förskolan och föräldrar*. Den kom ut första gången 2007 på Brain Books förlag, www.brainbooks.se. Den finns även tillgänglig som e-book. Del 1 tar bland annat upp varför det är bra med social och emotionell träning och vad känslor är. Del 2 beskriver hur man kan arbeta med den så kallad EQ-dockan och har många förslag på övningar.

Carolyn Webster-Strattons bok *Utveckla barns emotionella och sociala kompetens* finns i svensk översättning av Björn Gislason och Lars Löwenborg sedan 2004 på Förlagshuset Gothia, www.gothia.nu. I kapitel 11 *Hjälpa elever att hantera sina känslor* finns exempel på lekar och aktiviteter för att utveckla barns känslspråk.

Björn Gislason och **Lars Löwenborg** har publicerat ett material på Nypon Förlag. Det finns under rubriken *Social och känslomässig träning*, www.nyponforlag.se/social-kanslomass-traning/. Det finns material för olika åldrar: Start för 1–3 år, Stegen från 4 år, Stegvis1 för 4–6 år och Stegvis2 för 7–8 år.

Andakt

Under rubriken TIPS 2, ”andakt” finns förslag på bibeltext, bön och sånger som anknyter till berättelsen i kapitlet.

De sångförslag vi valt är hämtade från två böcker som vi tror att många församlingar har: *Kyrksång*, Verbums förslag=KS, *Barnpsalmboken*, Libris förlag=BPs

Förutom de sångförslag som finns till varje kapitel kan man alltid sjunga: *Gud vet vad jag heter*, KS 187 (musik av Bornemark), BPs 132 (musik av Strandsjö) *Folket på jorden har olika färg*, KS 202/BPs 164

Sånger

I Lui är moru det vanligaste språket. Eftersom det finns hundratals språk i Sydsudan, har man bestämt att engelska ska vara landets officiella språk. I skolan undervisar man på engelska, utom i de lägsta årskurserna där man pratar moru. Alla läroböcker är på engelska.

Afrikanska sånger är lite annorlunda än de svenska. Det är ofta korta sånger, som sjungs om och om igen. Lyssna själv på sångerna från videoklippen, så att ni får in rytmen och känner igen de upprepade melodislingorna.

Använd gärna den här arbetsgången, för att få barnen att sjunga med:

- **KLAPPA.** Börja med att klappa rytmiskt i 4-takt.
- **LÄS.** Läs sen texten rytmiskt rad för rad och låt barnen läsa efter, samtidigt som ni klappar.
- Förklara enstaka ord och träna uttal på enstaka ord.
- **SJUNG.** Sjung sen en rad i taget och låt barnen sjunga efter, samtidigt som ni klappar.
- När barnen är bekanta med sången är det dags att titta på när Lui-barnen sjunger på video-klippet.

1. *Moru-psalm*, från psalm 18 i Moru hymnbook
2. *Barnsång*, text moro, engelska och moru
3. *Barnens nationalsång*
4. *Hälsningssång*, förskolan
5. *Avslutningssång*, förskolan
6. *Yesu number one*, Tabanmaterialet
7. *Jag har en liten tupp*, Tabanmaterialet
8. *Aroboya Yesu*, Tabanmaterialet

Kartor

- Sydsudan
- Lui-stad
- Lui med omgivning

SYDSUDAN JÄMFÖRT MED SVERIGE OKTOBER 2014

	Sydsudan	Sverige
Yta, km2	620 000	450 000
Officiellt namn	Republiken Sydsudan	Konungariket Sverige
Statsskick	Republik	Monarki
Regeringschef	Salva Kiir	Stefan Löfven
Huvudstad,	Juba	Stockholm
antal invånare	1 000 000	850 000
övriga större orter	Bor, Yambio Malakal, Bentiu	Göteborg, Malmö, Uppsala
Antal delstater/län	10	21 (25 landskap)
Invånare delstat/län	Western Equatoria: 620 000	Skåne: 1.300.000
Nationalitet	sydsudanes	svensk
Befolkningsantal	11 miljoner	9,5 miljoner
Befolkningstäthet km2	3	22
Befolkningsstruktur i procent		
0-14 år	44	18
15-64	53	65
65-över	3	17
Medellivslängd, år	56	80
Män	54	79
Kvinnor	57	84
Spädbarnsdödlighet/1000 70		2
Klimat	tropiskt	tempererat
Årsmedeltemperaturen	30 grader	8 grader (Lund)
Högsta berg, m öh	Kinyeti 3187	Kebnekaise 2106
Floder/älvar	Nilen	Klar-, Göta-, Torneälv

	Sydsudan	Sverige
Naturtillgångar	olja, naturgas	skog, järnmalm, vattenkraft
Jordbruk	odlar för självhushåll	1,5 % av sysselsättningen
Tjänligt dricksvatten	55 %	100 %
Läs- och skrivkunnighet	27 %	99 %
Valuta	sydsudanesisk pund	svenska kronor
Majoritetsreligion	kristendom, naturreligioner	kristendom
Språk	engelska, lokala språk	svenska
Skolgång	obligatorisk grundskola	9 års obligatorisk grundskola
Landskod	SS	S
Landsdomän	SS	SE
Landskod telefoni	+211	+46
Politiskapartier	SPLM dominerar	ett flertal
Massmedia	yttrande- och press- frihet, men de få oberoende medierna för en svår tillvaro	yttrande- och pressfrihet

Statschef

president
Salva Kiir

kung
Carl XVI Gustaf

Statsvapen

Sydsudan

Sverige

RESURSER

Bilder och video-klipp

Sist i varje kapitel finns förslag på bilder och video-klipp att ladda ner eller visa på storbild.

Väska

Det finns en väska med saker från Lui och Sydsudan till utlåning. Sist i de flesta kapitel finns exempel på saker, som passar att visas när man arbetar med det kapitlet.

Väska lånas ut genom Sensus i Lund. Kontakta Madeleine Anderberg, telefon 046-2117930, madeleine.anderberg@sensus.se

Här kan ni se vad som finns i väskan:

Musikinstrument

Marackas

Trumma

Kudi

”Rytmbräda”

Kök och mat

Spis för träkol

Plastburkar med, durra, sesam, kassava, böner, hibiskusblad, majs och jordnötter

Hibiskuste i förpackning

Tre korgar i olika storlek

Durli, som används som slev

Hem och hushåll

Kvast av högräs

Kvast med rester av durra

Tandborste (2 st)

Myggnät

Örngott

Personliga saker

Flip-flop sandaler (två stycken)

Hårborste/spegel (två stycken)

Mugg (två stycken)

Torkduk av bomull

Torkduk av frotte

Spel/leksaker

Dominospel

Kortlek (ej på bild)

Bil

Påse av böner att kasta eller balansera med

Skoluniform

Klänning för Lunjini skola

Skjorta och byxor för Lunjini skola

Fotbollsdress

Sydsudans landslagsdress

Övrigt

Pilbåge och koger med pilar

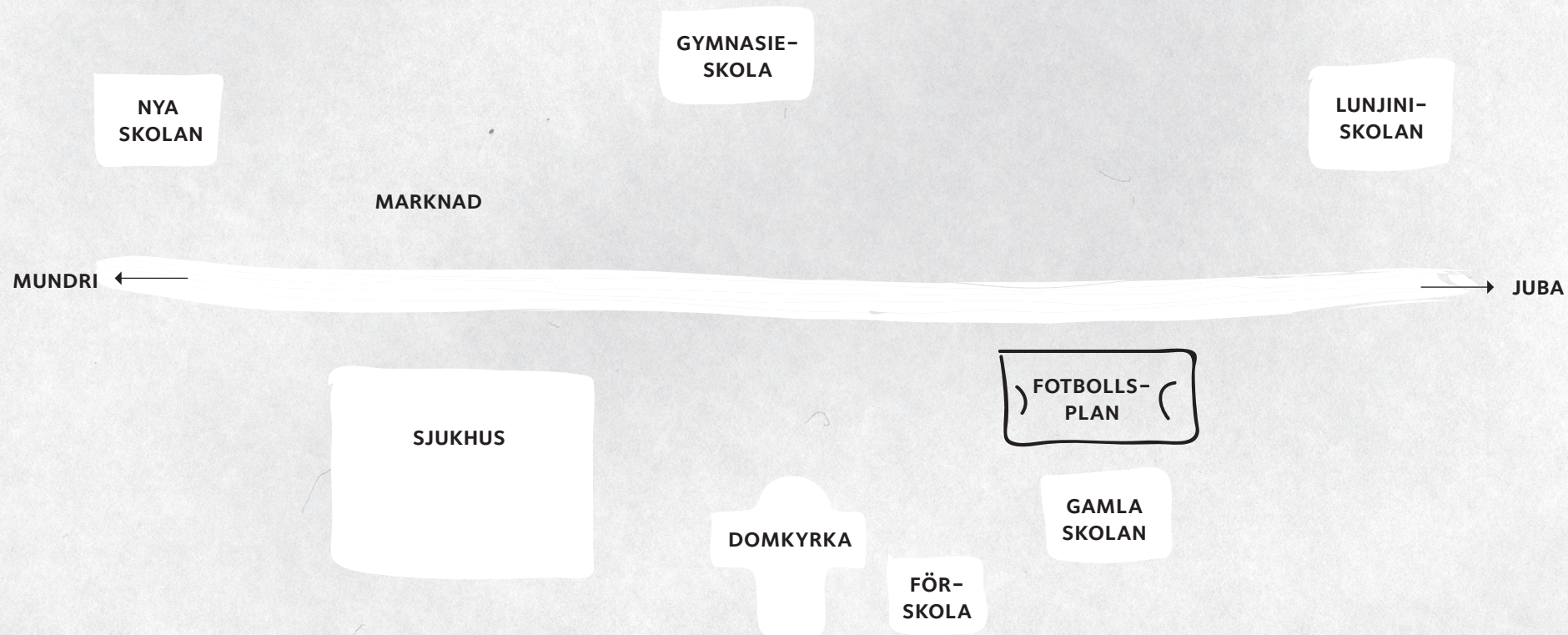
Sydsudans flagga i bordsmodell

Två skrivböcker

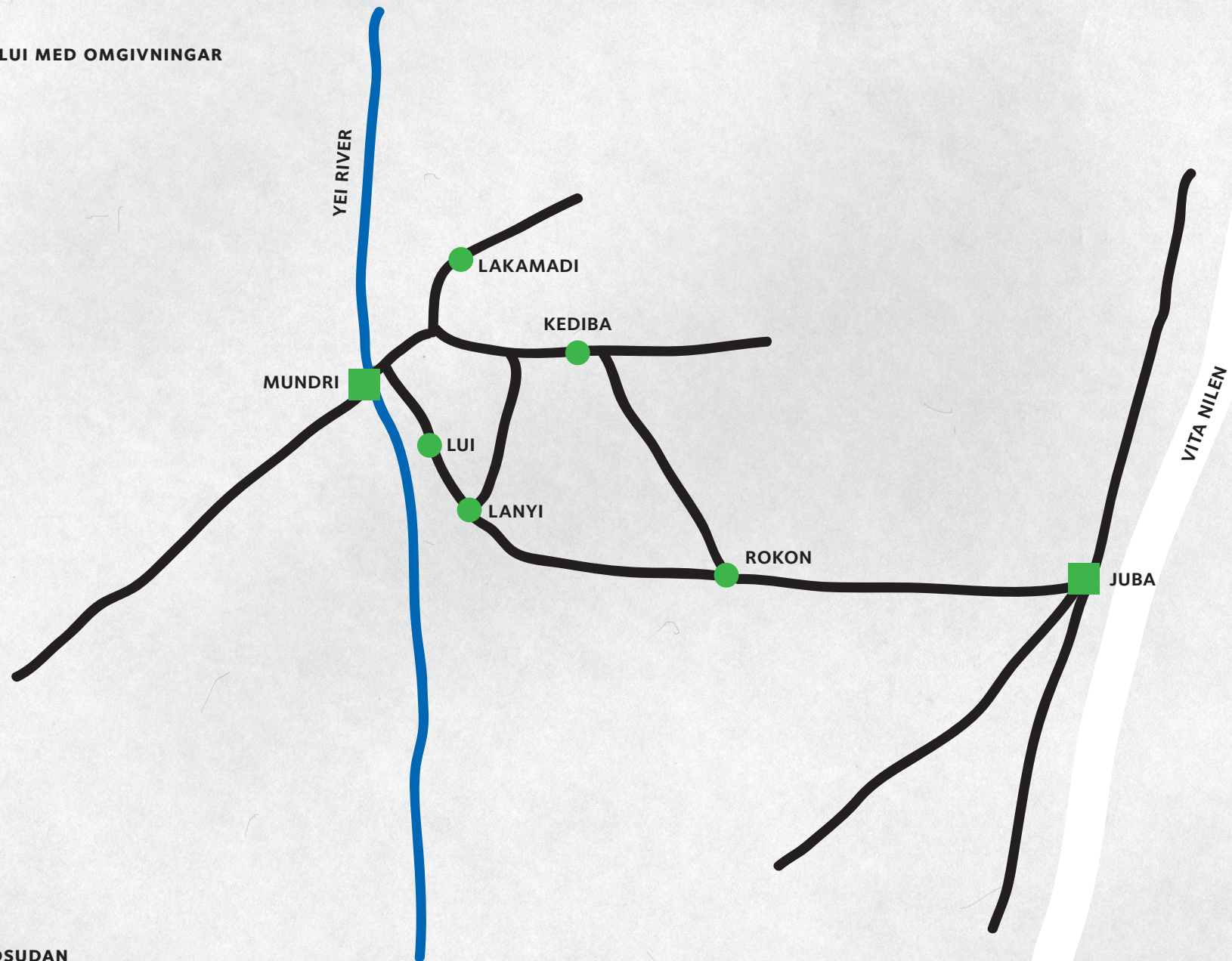
Sedlar i Sydsudanesiska pund, fem valörer

Bok *What will you do for our new nation?*

KARTA: LUI-STAD

KARTA: LUI MED OMGIVNINGAR

LUI, SYDSUDAN

Juba – Lui: ca 140 km
Mundri – Lui: ca 25 km